

نگاهی دیگر به زورخانه و کشتی در نهاوند

از : احمد مرشدی

اشاره :

ورزش باستانی و پهلوانی در تاریخ نهاوند جایگاه ممتاز و برجسته‌ای داشته و دارد. از این رو سعی شده است در جای جای «فرهنگان» به این مباحث با دیدگاه‌های مختلف پرداخته شود، از جمله در شماره‌ی دو (صفحات ۱۸۶، ۱۹۰، ۱۹۴) و شماره‌ی چهار (ص ۱۱۹). در این شماره «نگاهی دیگر به زورخانه و کشتی در نهاوند» را از دیدگاه جناب آقای احمد مرشدی می‌خوانید.

آقای مرشدی حدود چهل سال (از ۱۳۳۸ تا ۱۳۷۸) مسئولیت‌هایی در مدیریت باشگاه جعفری سابق نهاوند، وزنه‌برداری و مربیگری، داوری داشته‌اند و هم‌اکنون نیز به‌عنوان داور فدراسیون جمهوری اسلامی همکاری دارند. ضمن تشکر از این چهره‌ی پیش‌کسوت ورزشی در انتظار گزارش‌های دیگری از ایشان هستیم.

«فرهنگان»

در دوران‌های پیش و ادوار گذشته تا آن‌جا که اجداد و نیاکان ما به‌یاد می‌آورند و نقل قول می‌کنند شهر پهلوان‌پرور «نهاوند» مهد مردان بزرگ و درستکار و با ایمان بوده

است. آنان همواره شیوه‌ی پهلوانی و مردانگی را فرا راه خویش قرار می‌دادند و از قدرت خود هیچ‌گاه سوء استفاده نمی‌کردند. خدمت به درماندگان و طبقه‌ی محروم خصلت نیکوی این پهلوانان بوده است.

در این جا به بیان اجمالی دلیرمردان یک قرن اخیر می‌پردازیم. پهلوانانی که همه از خاک پاک گود زورخانه‌ها برخاسته‌اند و نام و یادشان بر سر زبان‌هاست. آنچه می‌خوانیم به نقل دهان به دهان پیش کسوتان این ورزش باستانی در شهرستان تاریخی نهاوند است.

اولین زورخانه در این مقطع زمانی در پای‌قلعه «پاقلا» تأسیس شد و مسئولیت آن را شخصی به نام پهلوان نقی فرزند پهلوان حیدر به عهده‌داشت. این زورخانه از نظر وسعت و گنجایش ساختمان در آن زمان کم‌نظیر بود و در تمام ایران حرف‌اول را می‌زد. وسایل و تزئینات آن به کمک مالی ناصرالدین‌شاه تهیه شده بود. طاق، گنبد و رختکن آن با کاشی‌های گران‌قیمت منقش و مفروش شده بود. از جمله پهلوانان نامدار این زورخانه می‌توان پهلوان «سوزی» را نام برد.

ناصرالدین شاه قاجار در یکی از سفرهایش وارد نهاوند می‌شود و به اتفاق چند پهلوان دربار از جمله پهلوان صادق قمی در سراب گاماسیاب چادر می‌زنند. یک شب پهلوان صادق قمی به زورخانه‌ی نهاوند می‌آید و پس از نرمش، تقاضا می‌کند یک لنگه نخود برایش بیاورند. همین که نخود تهیه شد، پهلوان آن را در گود زورخانه پخش می‌کند. سپس آن‌قدر خوابیده سنگ می‌گیرد تا تمام نخودها به صورت لپه در می‌آیند. پهلوان دربار با این کارش خواست از پهلوانان محلی زهرچشم بگیرد. آن‌گاه حریف می‌طلبد تا با او کشتی بگیرد. پهلوان سوزی برای کشتی با وی وارد گود می‌شود. از

ساعت هشت تا دوازدهی شب کشتی این دو پهلوان ادامه می‌یابد. سرانجام پهلوانان لنگ می‌اندازند و نتیجه‌ی کشتی مساوی اعلام می‌شود.

پهلوان صادق قمی از پهلوان سوزی خواهش می‌کند که به پایتخت برود و از ناصرالدین‌شاه نیز تقاضا می‌کند که بعد از مرگش او را جانشین وی و پهلوان پایتخت نماید. اما پهلوان از رفتن به تهران خود داری می‌کند.

چندین سال این زورخانه رونق داشت، تا این که یک‌شب در آن‌جا بین پهلوانان درگیری و نزاع در می‌گیرد و محمود میرزای قاجار حاکم وقت نهایند (۱۲۴۱-۱۲۳۰ هجری قمری) به این بهانه دستور می‌دهد این زورخانه‌ی قدیمی و زیبا را تخریب کنند و این چنین پایگاه سال‌ها ورزش باستانی پهلوانان متلاشی و از هم پاشیده می‌شود. چندی بعد تاجری خیر به نام حاج لطیف تجار در راستای میرزا آقا (سراج‌خانه) زورخانه‌ی دیگری دایر می‌کند و بعد از چند سال پهلوانان دوباره به ورزش مورد علاقه‌ی خود روی می‌آورند. از این زورخانه پهلوانان نامداری برمی‌خیزند. از آن‌جمله پهلوان ما صادق (=محمد صادق) را می‌توان نام برد. این پهلوان با تدبیر، داوطلبانه با پول شخصی خود قناتی را در باروداب (باریو) احیا می‌کند و از این طریق آب آشامیدنی تقریباً سالمی را به شهر و پای قلعه می‌آورد تا مورد استفاده‌ی اهالی قرار گیرد. وی دارای هفت فرزند دلاور بود. پهلوان علی‌رضا از همه قوی‌تر بود. او قصد پهلوانی دنیا را داشت و می‌خواست در شهرهای ایران و سپس در کشورهای دیگر اول پهلوان شود. وی پس از کسب موفقیت در نهایند و ملایر و تویسرکان عازم کرمانشاه گردید. در آن‌جا نیز پشت اکثر پهلوانان نامدار را خاکی کرد و چون دیگر حریفی نداشت برای تأیید پهلوانی خود، باید از والی شهر مهر و امضا می‌گرفت تا بازو نامه را دریافت کند. وعده‌ی فردا را به او دادند. اما شب همان روز که پهلوان علی‌رضا در

یکی از قهوه‌خانه‌های شهر شام می‌خورد، ناگهان به ضرب چند گلوله‌ی ناشناس به قتل می‌رسد و دفتر فتوحات کشتی این پهلوان بسته می‌شود.

فرزندان دیگر پهلوان ما صادق عبارت بودند از نایب غلامرضا، نایب احمدی، پهلوان میرزا، پهلوان شیرزاد، پهلوان پیرزاد و پهلوان عبدل. این شش پهلوان بعد از مرگ برادرشان هرگز به گود زورخانه نرفتند و مادام‌العمر سیاه‌پوش شدند.

دیگر پهلوانان این دوره عبارت بودند از: علی‌اصغر قفل‌ساز، پهلوان فیض‌اله، پهلوان آقا جلیل خباز، پهلوان مصطفی خباز، محمد نجار، پهلوان ابراهیم خیاط (ابراهیم آخان)، پهلوان نامدار و حسن دوشنبه‌زری.

پهلوان حسن آن‌چنان توان و تسلطی داشت که گل‌قالی را با دست می‌کند. نقل است وی (پهلوان حسن) به یکی از قهوه‌خانه‌های شهر وارد می‌شود و آبگوشت می‌خورد. در پایان صاحب قهوه‌خانه که پهلوان را نمی‌شناسد و بنای بر احترام و تعارف با او را ندارد، پول آبگوشت را طلب می‌کند. پهلوان که انتظار برخورد بهتری از صاحب قهوه‌خانه دارد، ناراحت می‌شود و می‌گوید پول می‌خواهی این هم پولت. سپس مجمع مسی روی میز را از وسط پاره می‌کند و به دست صاحب قهوه‌خانه می‌دهد! قهوه‌چی وقتی این حرکت را مشاهده می‌کند عقب‌عقب از در قهوه‌خانه فرار می‌کند!

هم‌چنین پهلوان احمد اسفندیاری، پهلوان طهماسب، پهلوان حیدر زشتی و چند پهلوان دیگر همه از این زورخانه معرفی شدند.

سومین زورخانه‌ای که در نهاوند تأسیس گردید، زورخانه‌ی راستای سرازیری خونه‌سی (یا خانه دوستی) بود. این زورخانه به سبب عشق پاک یک زن به پهلوانی به نام سید حسن بنا گردید. مؤسس این زورخانه زنی بود به نام فاطمه که به سید حسن شدیداً علاقه‌مند بود. از این رو با امکانات مالی خودش این زورخانه را برای پهلوان محبوب خود ساخت.

سیدحسن، سید حسین و سید اسدالله، سه دلاور گود این زورخانه بودند که به شجاعت و نترسی شهرت داشتند. در این زورخانه پهلوانان زیادی پرورش یافتند. از جمله: عباس مداح، عباداله صالح، کبود لحاف دوز، شیخ لحاف دوز، مرتضی نبی و چهارده پسر خبازیاشی که معروف ترین آن‌ها رحیم ملکی بود. پهلوان رحیم در تمام رشته‌های مختلف زورخانه‌ای اول و بهترین شیرین کار بود. هم‌چنین قدرت معمار که معروف ترین کشتی گیر زمان خودش بود و غیر از سید میرزا آقا سجادی که تویسرکانی الاصل [خیاط مردانه] بود و مدت زیادی در نهاوند اقامت داشت، هیچ کس نمی‌توانست با پهلوان قدرت دست و پنجه نرم کند. دیگر پهلوانان عبارت بودند از: نایب فریدون دوخواهرانی، نایب محمد رحیم، نعمت اله نجار، فرض اله [فضل الله] نجار، جعفر نجار و تعداد زیادی پهلوان نیز تربیت شدند. با مرگ پهلوان سیدحسن و همسرش فاطمه این زورخانه هم تعطیل شد.

بعد از زورخانه‌ی سرازیری خونه‌سی، زورخانه‌ای کوچک در کوچه‌ی گیان‌راه به سرپرستی مرتضی نبی روبه راه شد. دو سال این زورخانه رونق داشت. لیکن به علت گنجایش کم آن و ضعف مالی صاحب زورخانه بسته شد.

زورخانه‌ی بعدی در پشت امام زاده طالب گُش (شاهزاده محمدفعلی) به مدیریت جعفر نجار بر پا شد. وی برای رونق دادن این زورخانه بسیار تلاش کرد و نوجه‌های زیادی به جامعه‌ی ورزش باستانی تحویل داد. این پهلوان سرانجام ورشکست شد و به تهران عزیمت کرد و در آن‌جا هم فوت نمود.

سپس زورخانه‌ای در پشت میدان پای قلعه (= پاقله) تأسیس شد. مدیر این زورخانه مردی متدین و با ایمان و درستکار به نام ابراهیم قصاب (معروف به ابراهیم خشل) بود. این زورخانه مدت دو سال بیش‌تر ادامه حیات نداد و بسته شد. بعد از آن زورخانه‌ی

دیگری در خود میدان پای قلعه (پاقلا) به مدیریت روح الله قصاب یا دایی روح الله تأسیس گردید و تنها یک سال دوام آورد.

با بسته شدن زورخانه‌ی دایی روح الله، زورخانه‌ی دیگری در راستای پالان دوزها دایر شد. مدیر این زورخانه پهلوانی بزرگ و با اخلاق و متواضع به نام استاد ابراهیم پسر آخان (آقاخان)، مشهور به ابراهیم آخان بود. به احترام این پهلوان، تمام پهلوانان قدیمی به این زورخانه روی آوردند و به ورزش باستانی پرداختند. این پهلوان متمکن بود. از جمله چند باغ در گوشه هفت آسیابه داشت. وی هر جمعه پهلوانان را به باغش دعوت می‌کرد و بعد از صرف نهار و استراحت به تمرین کشتی در روی علف‌ها می‌پرداختند. این مرد بزرگ ثروت و دارایی خود را در جهت توسعه‌ی ورزش پهلوانی هزینه کرد و سرانجام راهی تهران شد و در آن جا هم وفات کرد.

پهلوانان و کشتی‌گیران عمدتاً از این زورخانه برخاسته‌اند. از جمله: یدالله قصاب، محمد حسین کر معلی، نقی حمامی، پهلوان صادق غفوری پسر پهلوان احمد قفل‌ساز، شاطر علی قیاسی، هبت دوخواهرانی، الله مراد پاسبان، محمد میرزا صالحی، یحیی شیرازی، محمود قهرمان، داود بیک کفراشی، عیسی کفراشی، حمزه مومیوند، رضا آجیده کش، علیرضا فرخنده، رضا حلواپز، فرج الله قصاب، علی اکبر قصاب، اسماعیل قناد و احمد بقال پهلوانان دوره‌ی زورخانه ابراهیم آخان بودند.

زورخانه‌ی دیگری در راستای نو در بازار تأسیس شد و مدیریت آن را حاج آقا شگری سمسار به عهده داشت. وی بعد از دو سال آن را به محمد صالح فرزند محمد دایی فروخت. این زورخانه با مدیریت جدید نیز بیش از یک سال دوام نیاورد.

سرانجام آقای موسی قیاسی (گوینده و ناقل این مطالب) در سال ۱۳۱۹ شمسی در محل چهارسوی بازار زورخانه‌ای را تأسیس کرد که مورد استقبال قرار گرفت. نعمت‌الله رئیس وقت اداره‌ی ثبت، مجید رهبری، ماشاءالله رهبری، ماشاءالله خرمی،

صمد فیضی ، آقا محمد نجار و پهلوان و دلاور معروف نهاوندی، حسین قیاسی فرزند یدالله که از نام آوران ورزش باستانی به خصوص کشتی پهلوانی بود، به این زورخانه روی آوردند و آن را رونق به سزایی بخشیدند .

بعدها باستانکاران دیگری به نام‌های مهدی بهرامی ، اصغر جوادی ، عبدالله (شازده) زمانیان ، منصور زمانیان ، صادق نجار ، مرتضی سیف مشهور به مرتضی مخی ، حسن بقال ، باقر و حسن خوش‌نوا ، سید بهاء‌الدین موسوی، شامحمد محسنی ، حمید غلامی، کریم شهابی ، حسن کبودی ، حسین شهبازی ، مصطفی پهلوانی ، مردان گودرزی ، برادران صالح (محمد، یوسف و خلیل) ، کریم سیف ، رحم‌خدا خیاط ، حاجیان ، نصرالله لحافدوز ، محمود نجار ، حاج محمد عطار ، علی آقا و علی بابا گوشه‌ای از باستانکاران این گود بودند .

فعالیت این زورخانه در سال ۱۳۲۰ به علت جنگ دوم جهانی و تأثیر مخربی که در کل کشور از جمله در نهاوند داشت متوقف شد. بی‌شک، با هجوم انگلیسی‌ها به نهاوند و بردن ذخایر غله‌ای این شهر و دامن زدن به قحطی و گرسنگی، هیچ‌کس به فکر ورزش نمی‌افتاد و همه ناگزیر بودند به فکر سیر کردن شکم خود و فرزندان خود باشند . در نتیجه زورخانه نیز تعطیل گردید . بهترین مُرشد این زورخانه مرشد حشمت بود که در زمان خود بی‌نظیر بود. زیرا صدا و ضربش به انسان روح تازه می‌دمید .

بعد از چند سال که آلمان نازی تسلیم شد و جنگ به اتمام رسید، پهلوان موسی قیاسی در خیابان ۱۷ شهریور فعلی زمینی خریداری کرد (۱۳۲۴ شمسی) و زورخانه‌ی زیبایی ساخت و در سال ۱۳۲۵ افتتاح گردید. پهلوان موسی وسایل و تجهیزات آن‌را شخصاً مهیا کرد .

می‌توان گفت این زورخانه ضمن این که ادامه‌دهنده‌ی ورزش باستانی بود ، پایه‌گذار کشتی مدرن نیز گردید. اوایل، در گود، کشتی‌گیران با هم سرشاخ می‌شدند و تمرین

می کردند. چند سال بعد، مدیر زورخانه موفق شد رویه‌ی تشک برزنتی تهیه کند و آن را در بالای گود بگستراند. از آن پس تمرین کشتی روی تشک انجام می شد.

در سال ۱۳۳۰ تیم کشتی نسبتاً موفقی سازمان دهی شد. این تیم مرکب بود از پهلوان حسین قیاسی، پهلوان موسی قیاسی، محمد صالح، حمید غلامی، محمد حسن کبودی، حسین شهبازی، مردان گودرزی، کریم شهابی، یوسف و خلیل صالح. بعدها دو نفر از دانش آموزان دبستانی که سن و سالشان ۱۳ یا ۱۴ سال بود، به نام‌های محمد حسین علیمردیان و احمد مرشدی (نگارنده‌ی مقاله)، برای اولین بار به این زورخانه روی آوردند و به تمرین ورزش کشتی پرداختند و پیشرفت چشمگیری داشتند.

در سال ۱۳۳۰ یک تیم کشتی در معیت پهلوان قیاسی به بروجرد اعزام شد. دو نفر از این تیم به نام‌های پهلوان قیاسی و پهلوان غلامی مقام نخست را کسب کردند. در آن زمان یکی از همشهریان به نام آقا محمود ذکایی ریاست فرهنگ بروجرد را به عهده داشت. وی در مهمانخانه‌ی مقدم بروجرد از تیم کشتی نهاوند استقبال نمود و کشتی‌گیران را مورد تشویق قرارداد.

مجدداً این تیم در مسابقه‌ی قهرمانی کشور به اراک اعزام شد و به مقام ششم رسید. در سال ۱۳۳۱ یک تیم هشت نفری مرکب از غلامی، کبودی، شهبازی، گودرزی، قیاسی، صالحی، پهلوانی به سرپرستی مرحوم عابدین خان خسروی به تبریز اعزام شد و مقام هفتمی کشور را احراز نمود. در سال ۱۳۳۲ یک تیم کشتی به اصفهان اعزام شد و مقام ششم را کسب نمود.

از این دوره به بعد کشتی نهاوند رو به ترقی گذاشت و علاوه بر کشتی باستانی، کشتی آزاد و فرنگی مدرن نیز پایه گذاری شد و نسل به نسل و سال به سال انواع کشتی‌ها پیشرفت کرد و اوج گرفت.

علاوه بر افراد ذکر شده، پهلوانان دیگری به اصطلاح با اندامی ستبر و قوی که در زورخانه‌ها بودند از زورخدایی بهره داشتند. مهم‌ترینشان پهلوان مهرباب از کوهانی و نجیب‌خان بود. علیمراد پاتیراس و برادرش، دو پهلوان نامی بودند که کارهای نمایشی عجیبی را در سطح کشور به نمایش می‌گذاشتند. پهلوان حاج آقا نزاری، دوست‌علی بابارستمی و پهلوان ممه (محمد) نیر از دلاوران نهاوندی بودند. پهلوان شیرولی قپانوری از میل بازان به نام آن دوره بود که از همین زورخانه به اوج قهرمانی میل بازان رسید. این زورخانه تا سال ۱۳۵۹ فعالیت داشت و پایه‌ی رشته‌ی کشتی در این زورخانه بنا نهاده شد.

تقریباً از سال ۱۳۳۵ که جوانان رفته رفته با کسب دانش و تحصیلات بیش‌تر، دارای اطلاعات و آگاهی بهتری خارج از محدوده‌ی شهر و استان می‌شدند، به فکر رشته‌های دیگری به جز کشتی و باستانکاری افتادند و ورزش‌های دیگری را دنبال کردند که نیاز جدیدشان را برآورده سازد.

جوانان در منازلشان برای بدن‌سازی از میله‌های توخالی و آجرهای سوراخ شده وسیله‌ی ورزشی درست می‌کردند و دو سه نفری در منازل دوستان سرگرم تمرین می‌شدند. در دبیرستان‌ها رشته‌هایی چون والیبال و فوتبال ابتدایی شروع به فعالیت کرد. پینگ‌پنگ و دو میدانی هم فعالیت جزئی داشت و دانش‌آموزان به سوی رشته‌های دلخواه خود کشیده می‌شدند.

کمک‌های داوطلبانه‌ی افراد ورزش دوست از جمله رئیس وقت کارخانه‌ی برق قابل توجه بود. وی با هزینه‌ی شخصی، زمین تنیسی در دبیرستان ابن‌سینا تأسیس کرد و خود تعلیم این ورزش را به عهده گرفت و در آن سال‌ها که حتی شهرستان‌های بزرگ فاقد زمین تنیس بود و حتی اطلاعی از این رشته‌ی ورزشی نداشتند در شهر نهاوند این رشته

فعال بود. وی یک‌دستگاه پارالل هم برای دبیرستان ابن سینا خریداری کرد و دانش‌آموزان کم و بیش از این وسیله‌ی جدید استفاده می‌کردند.

در سال‌های ۷-۱۳۳۶ دبیرستان ابن سینا برای تمرین کشتی دانش‌آموزان به رویه تشک برزنتی خریداری شده و تشکچه‌های پشمی مجهز گردید. در این دبیرستان چند کشتی‌گیر از آن‌جمله محمدحسین علیمرادیان، هوشنگ جوزاک، پرویز نوروزی و پرویز تقوی شروع به تمرین نمودند.

در سال ۱۳۳۹ رفته رفته ورزش فرنگی مثل پرورش اندام و کشتی آزاد رونق گرفت. در این جا باید از نقش یکی از مربیان کشتی فنی به نام عباس میلادی، که از سنندج به یکی از بانک‌های نهاوند منتقل شده بود به خوبی یاد کرد. وی کشتی‌گیران را در یکی از کلاس‌های خالی دبیرستان تمرین می‌داد و با تلاش زیاد تیم ارزنده‌ای را با فنون عالی کشتی راه انداخت.

در همین سال دو باشگاه ورزشی به نام‌های «عقاب» و «جعفری» در رشته‌های مختلف تأسیس شد و جوانان با علاقه‌ی وافر به این باشگاه‌ها روی آوردند. باشگاه عقاب با مدیریت و پشتکار قابل ستایش هوشنگ شاهرخی به تشویق و تمرین جوانان ورزشکار می‌پرداخت و قهرمانان خوبی را به جامعه معرفی کرد.

باشگاه جعفری نیز (روبه‌روی دخانیات) به مدیریت نگارنده‌ی این سطور رشته‌هایی چون کشتی، پینگ‌پنگ، بدن‌سازی، باستانی و وزنه‌برداری را فعال ساخت. این جانب افتخار مربیگری، وزنه‌برداری، پرورش اندام و پینگ‌پنگ باشگاه را به عهده‌داشتم. از آن باشگاه در رشته‌های فوق ورزشکاران به نامی به جامعه‌ی ورزش معرفی شدند. از آن جمله شمس‌الله ویسی، رضا دل‌جانی، بهروز بیضاوی، طهماسب یعقوبی، جهانگیر امیری و این جانب، که سال‌های سال در استان، منطقه و کشور عنوان‌هایی را کسب کردند.

تیم کشتی آزاد و فرنگی شهرمان نیز در اکثر شهرهای مجاور - کرمانشاه، بروجرد، ملایر و تهران - مسابقه داشتند و کسانی چون هوشنگ جوزاک، پرویز تقوی، پرویز نوروزی، محمد حسین علیمرادیان و وهاب سیف عنوان‌های اول و دوم را کسب می‌کردند. ناگفته نماند مربی خوب و فنی این تیم، عباس میلادی زحمات زیادی برای قهرمان شدن این تیم کشید تا این قهرمانان عنوان‌های خوبی کسب نمایند. در همین سال‌ها مسئول تربیت بدنی آموزشگاه‌های نهاوند آقای مستوفی بود که با علاقه‌مندی و صداقت در راه اهداف ورزش جوانان کمک‌های شایانی نمود. رقابت‌های ورزشی دوستانه بین باشگاه‌های عقاب و جعفری استعداد جوانان را در رشته‌های مختلف ورزش شکوفا ساخت و با فعالیت و تمرین‌های بیش‌تری موجب پرورش قهرمانان گردید.

از سال ۱۳۳۹ تا ۱۳۴۷ نهاوند رفته رفته چهره‌ی ورزشی به خود گرفت. از جمله کشتی و وزنه‌برداری چهره‌های شاخصی را به میدان مسابقات استان و تیم ملی معرفی نمود. اوائل (سال ۱۳۴۰) اداره‌ی تربیت‌بدنی زیر نظر شخص فرماندار بود و فقط آموزشگاه دارای دایره‌ی تربیت بدنی بود. در نتیجه اعزام تیم با معرفی دایره‌ی تربیت بدنی آموزشگاه و موافقت فرماندار انجام می‌گرفت. در سال‌های بعد تربیت‌بدنی شهرستان تأسیس شد و آقای هوشنگ مولوی که خود از فوتبالیست‌های شهر بود به دستور فرماندار به ریاست این اداره منصوب شد.

آقای مولوی تمام هم و غم خود را صرف فعالیت ورزشکاران می‌نمود و در طول خدمتش (تا سال ۱۳۷۵)، خدمات شایسته‌ای به ورزش و ورزشکاران نمود و پایه‌ی ورزش نوین را در تمام رشته‌های ورزشی بنا نهاد و همه‌ی رشته‌ها فعال شد. وی بودجه‌ی ورزش را صرف ورزش جوانان و تأسیسات ورزشی کرد و اولین سالن ورزشی را با بودجه‌ی اندک آن‌زمان بنا نهاد. بهترین یادگار از خدمات این مدیر ورزشکار و شایسته همین مجموعه‌ی ورزشی سالن عباد است.

از سال ۱۳۴۱ تا ۱۳۵۷ مسابقات ورزشی در نهاوند به اوج خود رسید. از جمله رشته‌های والیبال، دو و میدانی، بسکتبال، پینگ پنگ، پسران و دختران، کشتی، پرورش اندام و وزنه‌برداری فعالیت چشم‌گیری داشتند و همه ساله افتخاراتی را برای شهرستان کسب می‌کردند. از سال ۱۳۵۰ قهرمانانی که دارای عنوان‌های استان و منطقه‌ای بودند به کلاس‌های مربیگری و داوری کشور معرفی شدند و اغلب به تخصص‌هایی در رشته‌های مربوط به خود دست یافتند. در واقع تخصص همین مربیان ورزشی بود که از این زمان به بعد رشته‌های ورزشی ما را در برون‌مرزی کشور به ثمر رسانید و قهرمانان کشتی ما افتخارات جهانی را کسب نمودند.

در این جایی مناسب نیست بعضی شاخص‌ها را که دارای عنوان جهانی هستند برای خوانندگان عزیز معرفی نماییم. مربیانی که به ترتیب در وزنه‌برداری و کشتی کارت بین‌المللی داشتند، احمد مرشدی و نعمت‌اله رضایی بودند. مربیانی که بنیاد کشتی آزاد و فرنگی را بنا نهادند شکرالله سیفی بهمنی، علی محمد طاهری و نعمت رضایی بودند.

از سال ۱۳۵۷ هم زمان با پیروزی انقلاب اسلامی دگرگونی چشم‌گیری در رشته‌ی ورزشی کشتی فرنگی و آزاد به‌خصوص در آزاد مشاهده شد. مسئولیت تربیت بدنی به فردی که خود از خانواده‌ی کشتی و از کشتی‌گیران نسبتاً خوب آموزشگاه و شهرستان بود به نام غلام‌عباس سعیدی (مشفق سابق) محول شد و کشتی سیر صعودی به سوی دروازه‌های جهانی را پیمود. در این جا اینک به افتخارات این دلاور مردان خوب کشتی می‌پردازیم.

اولین کشتی‌گیری که موفق به مدال‌های برون‌مرزی شد، مجتبی خدا رحمی قهرمان عضو تیم ملی نوجوانان ایران بود که در سال ۱۳۶۳ قهرمان سوم آسیا در نوجوانان شد و در سال ۱۳۶۵ مدال جهانی آسیایی ژاپن را گردن آویز خود نمود. وی کارشناس تربیت بدنی است.

سعید کولیوند، فرزند نادر متولد ۱۳۴۹ قهرمان امید جوانان جهان وزن ۴۸ کیلو ۱۹۹۰ (۱۳۶۹ شمسی) است. وی عضو تیم ملی بزرگسالان نیز هست. او سه بار در جام بین‌المللی ۲۲ بهمن در ۴۸ کیلو نفر دوم، در سال ۱۳۷۳ نفر اول و در ۵۲ کیلو نفر دوم شد. کولیوند در سال ۱۳۷۴ قهرمان سوم المپیک و قهرمان ۵۲ کیلویی جهان در کشور کانادا گردید. وی دارای مدرک کارشناسی تربیت بدنی از تهران است و در مسابقات آسیایی پکن عضو تیم ملی بزرگسالان در ۱۹ سالگی است.

علیرضا درویشی، فرزند رضا متولد ۱۳۵۹ نهاوند است. اولین موفقیت وی در سال ۱۳۷۰ در وزن ۳۰ کیلوگرم مدال طلای نوجوانان بود. اولین سفر خارجی وی برای جام جمهوریت ترکیه بود که در وزن ۴۹ کیلوگرم مقام چهارم را کسب کرد. وی در مسابقات بین‌المللی در قم، مقام اول انتخابی را به دست آورد. سپس قهرمانی کشور را در مشهد با مدال طلا ۴۹ کیلوگرم کسب کرد. وی در قزاقستان شوروی، مدال طلای ۴۹ کیلو را صاحب شد و در ۴۹ کیلوگرم قهرمان جوانان جهان ۱۳۷۷ در آمریکا بهترین مقام را به دست آورد.

حسین رضایی فرزند مجید متولد ۱۳۵۷ از سال ۱۳۶۵ کشتی را آغاز نمود. وی در سال ۱۳۷۱ روز جهانی کودک مقام اول نونهالان را در ۴۳ کیلوگرم کسب کرد. در تبریز مدال طلا گرفت و در المپاد مسکو سال ۱۳۷۲ مدال طلا را صاحب شد. در سال ۱۳۷۳ در هفده سالگی قهرمان جوانان کشور شد. در ۴۶ کیلوگرم جام جمهوریت ترکیه مقام اول را کسب نمود. در مسابقات اهلویا در لارسیای یونان در رده‌ی جوانان مدال طلا را به گردن آویخت (سال ۱۳۷۵). در همین سال در مسکو در ۴۶ کیلوگرم مقام سوم را کسب کرد. مهم‌ترین عناوین ایشان در وزن ۴۹ کیلوگرم قهرمان جوانان جهان در هلسنکی است. در همان سال مهندس محمد حسین علیمرادیان به عنوان جایزه یک میلیون تومان به وی اهدا نمود.

مهرداد سعدی نژاد، متولد ۱۳۵۰ در نهاوند، کشتی را از سال ۱۳۶۱ شروع کرد. وی در سال ۱۳۶۵ در وزن ۴۵ کیلوگرم نوجوانان کشور مقام سوم را کسب کرد. در سال ۱۳۶۵ نوجوانان کشور به مدال طلا دست یافت. در رده‌ی ۱۸-۱۷ سال عنوان دومی کشور را به دست آورد. در سال ۱۳۶۹ در کشتی پهلوانی مشهد شرکت کرد و علاوه بر کسب مدال طلا ستاره‌ی مسابقات شناخته شد. در سال ۱۳۷۰ در ۶۸ کیلوگرم قهرمان جوانان ایران شد. در کشور چکسلواکی در مسابقات جوانان جهان با افتخار مدال طلا را به گردن خود زینت بخشید. سال ۱۳۷۰ در همین وزن قهرمان جوانان جهان در تودر لهستان شد. سال ۱۳۷۱ مدال طلای جام کنستانتای رومانی را به گردن آویخت. وی در وزن ۷۴ کیلوگرم سال ۱۳۷۶ در شوروی ستاره‌ی مسابقات جام تفلیس شد. در جام جهانی بلغارستان در وارنا مدال طلای جهانی در ۷۶ کیلوگرم را کسب کرد. سعدی نژاد هم بارها مورد تشویق و تقدیر مهندس علمیرادیان قرار گرفته است.

علی مومیوند فرزند حمزه، متولد ۱۳۵۱ نهاوند است. او کشتی را از سنین پایین زیر نظر آقای تورج ظفری شروع کرد. مریان بعدی وی آقایان فرامرز سماوات و نعمت رضایی بودند. در سال ۱۳۷۱ در کشتی پهلوانی کشور به مدال طلا رسید. در ۶۵ کیلوگرم در جام کنستانتای رومانی در ۶۸ کیلوگرم مقام سوم را کسب نمود. در وزن ۵۰ کیلوگرم شهر کرد مقام طلای کشوری را احراز نمود و در مسابقات قهرمانی کشور در مشهد در رده‌ی سنی جوانان اول شد. سپس در جام میلونه ایتالیا در ۶۸ کیلوگرم همراه تیم استان همدان مدال نقره گرفت. در مسابقات دانشجویان کشور در ۶۸ کیلوگرم و ۷۴ کیلوگرم عنوان مقام اولی را کسب کرد. وی با این که در سال ۷۷ نفر اول تیم شده بود به جای وی امیر توکلیان را به خارج اعزام نمودند. مهندس علمیرادیان بارها این کشتی گیر را مورد تشویق قرار داده است.

حمید سیفی ، فرزند حاج توکل از چهره‌های موفق دیگر کشتی است. در بمباران جنگ تحمیلی در نهاوند تعداد سیزده نفر از خانواده‌ی ایشان به شهادت رسیدند و خودش هم پس از شش ساعت از زیر آوار بیرون کشیده شد. وی از سال ۱۳۷۲ کشتی را شروع کرد و زیر نظر آقای عزیز سیف به تمرین پرداخت. او در ۹۰ کیلو مقام اول آموزشگاه‌های کشور را احراز نمود و در همین سال در مسابقات بین‌المللی جام پورزن در ۸۳ کیلوگرم در سال ۱۳۷۶ صاحب مدال نقره شد و در مسابقات قهرمانی بزرگ‌سالان کشور مدال طلا را کسب نمود . او در سال ۱۳۷۷ مجدداً نفر اول قهرمانی کشور در کشتی آزاد شد و در سال ۱۳۸۱ در ۹۴ کیلوگرم به عضویت تیم ملی درآمد.

از کشتی‌گیران به نام پس از انقلاب اسلامی و عضو تیم کشتی آزاد جمهوری اسلامی می‌توان از وحید محمودی نام برد. وی قهرمان دانشجویان کشور و عضو تیم ملی در سال ۱۳۶۹ است. هم‌چنین باید از علی‌رضا مومیوند ، عضو تیم ملی نوجوانان و جوانان و بزرگ‌سالان که صاحب چند مدال طلا و نقره در مسابقات بین‌المللی کشور شد و نیز از علی صفاری دارای عنوان قهرمانی پهلوانی کشور، یاد کرد. اینان از بزرگان کشتی آزاد و پهلوانی این شهرستان بوده‌اند ...

در خاتمه از برادر بزرگوار، پهلوان حاج موسی قیاسی کشتی‌گیر نامی شهر و کشورمان، که در جمع‌آوری خاطرات پهلوانان زورخانه مرا یاری کرده‌اند، صمیمانه تشکر و سپاس‌گزاری می‌کنم و از خداوند متعال برای ایشان طول عمر و سلامتی مسئلت می‌نمایم و هم‌چنین، موفقیت تمام خادمین حقیقی جامعه‌ی ورزشی شهرستان نهاوند را از درگاه حضرتش خواستارم .